

[Peder Clausager.]

Umiddelbart synes jeg, at det af Mindretallet i Kommissionen fremsatte Forslag til Fordeling, hvorefter Vejfond og Amtskommuner faar mindre, medens de øvrige Kommune-grupper faar en større Del, er bedre egnet til at tilfredsstille Vejbygningens Tarv.

I øvrigt maa jeg beklage, at Vejudvalgets Betænkning er saa tilbageholdende med Oplysninger, som Tilfældet er. Det opgives i Betænkningen, at der er indhentet en Række Oplysninger om Kommunernes Vejudgifter og Snekastningsudgifter, og dette Materiale er statistisk bearbejdet og danner Baggrund for Forslagene. Men Betænkningen giver intet af dette Materiale og siger ikke noget om, hvordan de nye Regler vil virke for de enkelte Kommuner, og aabner ikke de interesserede Kommuner rundt i Landet Mulighed for at bedømme, hvordan de stilles, og for i Tide at gøre Indsigelse mod Urimeligheder, der eventuelt maatte findes.

Det angives, at de nuværende Fordelingsregler ikke er rationelle; men om de nye Regler er mere rationelle, er et Spørgsmaal, ja, for andre end Udvalgets Medlemmer vil det højst være en Trossag eller kun blive en Talemaade. F. Eks. er det for mig en Trossag, at den Fordeling delvis efter Vejlængden, som finder Sted for Amtsvæsenet for Landeveje, er rigtig. Men det er min Opfattelse, at Fordelingsgrundlaget for Bykommunerne ikke er rationelt. Jeg kan heller ikke indse det rationelle i en Fordeling, som ganske ser bort fra Københavns Beliggenhed her i Landet, som ikke tager Spor af Hensyn til den Betydning, som Københavns Beliggenhed har for Vejene i de tilgrænsende Omraader.

I sig selv indeholder de nye Regler ikke en saadan indre Logik, at man straks overbevises; det gør den Slags Fordelingsregler jo sjældent, de kan alene bevise deres Rationalitet gennem gennemregnede Eksempler paa, hvordan de virkelig virker. Vejudvalget har formentlig overtydet sig herom; vi andre maa forbeholde os vor Stilling, til vi ser, hvordan de foreslaaede Fordelingsregler virker, og til vi ser, om de ikke giver saadanne Resultater, at de for enhver maa staa som en Urimelighed.

Det forekommer mig, at allerede den forskellige Dækningsprocent, der kan opnaas af Kommune-grupperne, er en Urimelighed: 85 pCt. for Amtskommunerne og 50 pCt. for de øvrige Kommuner. Med den Udbygning, vore Landeveje har, er jeg bange for, at de 15 pCt., Amterne selv skal svare,

er for lidt Egeninteresse til at hindre, at Vejbyggeri af luksurmæssig Karakter finder Sted, og at den mindst 50 pCt.s Egeninteresse, som de øvrige Kommune-grupper skal svare, er for stor en Hindring for, at Sognekommunernes nyttige Vejbyggeri kan foregaa.

Af de Beløb, der forlods af de 50 Mill. Kr. stilles til Raadighed, maa Nedsættelsen af Beløbet til Krydsningsfonden uvilkaarligt vække Forundring, navnlig naar henses til den Balance, denne Fonds Regnskab udviser. Fonden har hidtil haft 2 Mill. Kr. aarligt til Raadighed og begyndte med at opsamle en Kapital, indtil en alvorlig Ulykke ved en af Niveauskæringerne mellem Roskilde og Korsør satte Gang i Fondens Anvendelse med det Resultat, at der nu er oparbejdet en meget betydelig Gæld, vistnok 42 Mill. Kr.

Nu at nedsætte det aarlige Tilskud til Krydsningsfonden fra 2 Mill. Kr. til 1½ Mill. Kr. skulde paa den angivne Baggrund kun være begrundet i, at Fonden i Fremtiden kun har faa Opgaver at løse. Jeg maa sige, det er ikke mit Indtryk. I denne Tid, hvor Dobbeltsporet fra Lunderskov til Tinglev forberedes, melder Opgaverne sig for Krydsningsfonden fra Stationsby til Stationsby, Vamdrup, Vojens o. s. v. Og forleden drøftede Vejle Amtsråd Overvejsinspektørens Besigtigelse af Amtets Veje og Henstillingen om at søge ombygget Vejunderføringen ved Hedensted og Vejoverføringen ved Hatting. Alene i min Egn af Landet er der Anvendelse for de 1½ Mill. Kr. i en lang Aarrække.

Jeg har dog intet at indvende imod, at det Beløb, der forlods stilles til Raadighed, begrænses til 1½ Mill. Kr.; fordi denne Fjernelse af Niveauskæringer eller Ombygning af Viaduktanlæg maa afpasses efter Motortrafikens Størrelse og dermed efter Motorafgifternes Afkastning. Men jeg vilde finde det rigtigt, at Fonden suppleredes med en Del af de Penge, der tilfalder Vejfonden, naar Motorafgifterne overstiger 50 Mill. Kr.

Da de Statsveje, der for Tiden er under Bygning, faar Midler til Vedligeholdelse gennem en særlig Benzin-Øre, er det naturligvis rigtigt, at de 100 000 Kr., der efter den gældende Lov stilles til Raadighed til Vedligeholdelse af Statsveje, der er aabne for almindelig Motorfærdsel, bortfalder efter Forslaget. Men der var maaske Anledning til at afsætte et mindre Beløb til andre Formaal af Interesse for den almindelige Færdsel, som f. Eks. til de Lægekasser, der er anbragt rundt i Landet af en privat Organisation.

Den Bestemmelse i § 1, Stk. 2, der skal